

TINE Jurhelsestatistikk 2023

120 tusen

Celletall tankmelk

14,30

Mastittfrekvens

2,3 %

S.aureus resistent

53

S.agalactiae-gårder

43 %

% gårder med speneprøve

Vanligste funn i speneprøver

Bakterie	Antall	Prosent
S. aureus	3696	24,57
Negativ	2464	16,38
Str. dysgalactiae	2304	15,32
S. epidermidis	1921	12,77
Str. uberis	1560	10,37
S. chromogenes	1129	7,51
S. simulans	693	4,61
E. coli	664	4,41
Andre KNS	507	3,37
S. haemolyticus	290	1,93
Str. agalactiae	150	1,00
Totalt	15378	102,25

Mastitt fortsetter å være den klart vanligste årsaken til antibiotikabruk, og fører til store økonomiske tap på grunn av nedsatt produksjon, behandlingskostnader, utskilt melk og tidlig utrangering.

Variasjonen i jurhelse mellom gårder er stor. Delindikator jurhelse i dyrevelferdsindikatoren gir raskt oversikt over hvordan du ligger an i forhold til andre gårder.

Mastitt er et sykdomskompleks med mange ulike årsaker. For å vite hvilke tiltak som vil ha effekt på din gård er det viktig å vite hvilke bakterier som dominerer.

Hos norske melkekyr dominerer oftest "jurspesialistene" slik som *S. aureus*, *S. dysgalactiae*. Disse bakterieproblemene har andre løsninger enn typiske miljøbakterier som *E. coli*.

Ta derfor alltid speneprøve ved mastittbehandling for å kartlegge hva som gir klinisk mastitt, samt av kyr med høyt celletall (>100.000) ved avsinning. Det vil gi et godt bilde av hva som bør prioriteres på din gård.

Det er vanlig å finne KNS-bakteriene som f.eks *S. epidermidis*, *S. chromogenes* og *S. simulans*. Vanligvis fører ikke disse til verken klinisk mastitt eller nedsatt melkeprodukt, og de krever derfor som oftest ikke tiltak.

Spenepøver fra klinisk mastitt

Antall av Bakterie

Bakterie	Antall
S. aureus	899
Str. dysg...	454
E. coli	435
Str. uberis	344
T. pyoge...	202
Negativ	180

Antall

Jurhelse

-7.9

Beskrivelse	Verdi
Antall celletall > 200	152
Antall celletellinger	482
Antall mastitt-tilfeller	26
Indikator-bidrag høyt celletall	-3,0
Indikator-bidrag mastitt	-3,0
Indikator-bidrag utrangering pga dårlig jurhelse	-3,0

Motstandskraft (avl, fôring, vaksine, speneforsørging)

Liggebåshygiene, fôr/vannhygiene, ventilasjon

Miljøbakterier

Jurspesialistene: Infeksjonsnivå = Nyinfeksjonshastighet * varighet

Melkemaskin/teknikk
Melkingsrekkefølge
Spenedypp/spray
Syke kyr på sykebinge

Behandling av klinisk mastitt
Sintidsterapi
Utrangering kronikere

Trafikklystabelen for jurhelse

Parameter	God jurhelse 25% beste	Gjennomsnitt	Dårlig jurhelse 75% dårligste
Infeksjonsnivå	13,0	18,5	23,2
Nyinfeksjonshastighet	8,0	11,9	14,5
Varighet (mnd)	3,8	5,4	6,2
Helbredelseshastighet	32	26	21
Mastittfrekvens	0,05	0,15	0,23
Mastittkostnad øre per liter	4,5	10,2	13,0
SCC geometrisk middel	92,0	120,0	143,0

Forklaringer TINE Jurhelsestatistikk 2023

Eier: TINE Forskning og Fag

Målgruppe: Veterinærer og jurhelseforskere, samt andre som er interessert i dokumentasjon på jurhelse og forekomst av resistens hos norske melkekyr.

Utvikler: Marit Smistad.

Beskrivelse og datakilder:

Celletall i tankmelk: Geometrisk middel tankcelletall fra de som er med i kukontrollen (hentet fra perioderapportene)

Mastittfrekvens: Antall rapporterte tilfeller av mastitt (kode 303, 304, 305) per årsku, hvor det var minst 4 dager siden forrige behandling.

Mastittfrekvensen i Norge har holdt seg relativt stabil på dette nivået over flere år, men det er stor variasjon mellom gårdene, noe som vises i trafikklystabelen.

Dyrevelferdsindikatorens delindikator jurhelse gir bonden raskt innblikk i hvordan det står til med jurhelse på egen gård sammenlignet med andre gårder.

Trafikklystabelen gir oversikt over hvordan de ligger an på epidemiologiske tall som nyinfeksjonsfrekvens, helbredelseshastighet og varighet. Disse tallene sier mye om smittedynamikken i besetningen og er spesielt viktig å vurdere i besetninger med dominans av jurspesialistene *S.aureus*, *Str. dysgalactiae* og *S.uberis*.

Bakteriestatistikken kommer fra undersøkelser gjort ved TINE Mastittlaboratoriet i Molde. i 2023 ble det utført bakteriologisk dyrkning av 15040 spenep prøver fra 13157 kuer og 2708 gårder.

Tabell "Vanligste funn spenep prøver" er beregnet på kunivå og regnet ut fra totalantallet prøver. Bakteriediagnoser utover de som er listet i tabellen kommer i tillegg. Siden en ku har fire spener, og vi sjekker alle fire spener hver gang - så vil antallet diagnoser bli flere enn antallet prøver. Fullstendig rapport (alle bakterier / og på spenenivå) kan fås ved henvendelse til marit.smistad@tine.no

PCR-prøver er ikke med som egen figur i år. Det ble analysert 5580 prøver fra 550 gårder med PCR. Av disse var 881 positive for *S.aureus*, 735 positive for *Str.dysgalactiae*, 400 positive for *Str.uberis* og 76 positive for *S.agalactiae*. 2885 prøver hadde ikke påvisning av noen av de fire bakteriene.

Streptococcus agalactiae: 53 gårder hadde minst en påvisning i 2023. 36 av disse har mer enn 1 påvisning.

Tabell "Spenep prøver fra klinisk mastitt": *S.aureus* er vanligste årsak til klinisk mastitt i Norge. KNS er ikke tatt med pga usikkerhet rundt relevansen av funnene, og registrering av symptom på kjertelnivå er mangelfull.

AMR: Fra 2022 inngår resistensundersøkelsene fra TINE Mastittlaboratoriet i NORM-VET, og detaljer kan finnes i den. Her rapporteres andel penicillin-resistente *S. aureus* på kløverbladtest, som i 2023 var 107 (2,3%) av 4717 testede *S.aureus*

Oppdateringsfrekvens og oppdateringstidspunkt: Rapporten er planlagt utgitt årlig, med noe ulike måltall som vil komme med jevne intervaller

Distribusjonsformat: pdf